

Suunnitelmaselostus

“Elämänmeno”, “Aika Amurissa”, “Amurinpihlaja (-vaahtera)”, “Nelivaljakko”

Lähtökohdat

Suunnitelma pyrkii palauttamaan vanhan umpikortteli-Amurin mittakaavan ja tunnelman synnyttämällä intiimejä sisäpihoja nykyisten, 1970-luvulla rakennettujen talojen ja uudisrakennusten väliin. Vanhat betonielementtitalot on säästetty osana korttelirakennetta, mutta niiden väliin ja ympärille syntyy viihtyisä, houkutteleva ja elävä katu- ja pihaympäristö, joka palvelee vanhoja ja uusia asukkaita sekä kaikkia kaupunkilaisia.

Viihtyisyyden parantamiseksi kortteleista poistetaan pintapysäköinti ja vanhat autotallit otetaan muuhun käyttöön. Näin korttelin sisältä poistuu tarpeeton autoilu ja tila saadaan ihmisten käyttöön. Katutasoon avautuu harrastus- ja yhteistilojen, asuntojen sekä liiketilojen verkosto. Uudet, viihtyisät viheralueet tuodaan niin maantasoon kuin talojen katoille, jonne syntyy toinen, astetta yksityisempi pihakerros.

Kortteleiden arkkitehtuuri perustuu kerroksellisuuteen niin ajallisesti kuin materiaalisestikin. Maantasokerrokset luovat oman, intiimin ja värikkään maailmansa. Sitä ylemmissä kerroksissa toistuu nykyisten lamellitalojen vaakasuuntainen ja koruton ilme. Kolmas, täysin moderni kerrostuma syntyy korkeista torneista alueen itäisivulla. Kokonaisuudessa matala ja tunnelmallinen puukortteli-Amuri, 1970-luvun rationalismin henki ja historiaa kunnioittava moderni rakentaminen kasvavat yhdeksi. Tuloksena on omaleimainen kortteli, jolle on helppoa synnyttää vahva paikallisidentiteetti.

Periaatteet ja toiminnalliset ratkaisut

Pienimittakaavaiseen maantasokerrokseen tuodaan monipuolisia toimintoja: asuntoja, liiketiloja, virkistys- ja liikuntamahdollisuuksia sekä asukkaiden yhteisiä tiloja. Seinäpinnat ovat moni-ilmeisiä, aukotettuja ja materiaaleiltaan lämpimiä. Myös viherrakentaminen ja päällysteet ovat korkealaatuisia ja tukevat alueen ilmettä. Tavoitteena on julkisten, puolijulkisten ja yksityisten tilojen limittyminen, joka luo alueelle identiteetin ja ehkäisee sosiaalisia ongelmia.

Koska korttelit ovat pieniä ja tilaa on vähän, se käytetään tehokkaasti hyödyksi. Tämä tarkoittaa autopaikoituksen siirtämistä aluepysäköintilaitokseen ja vanhojen autotallien hyödyntämistä mm. liike-, yhteis- ja huoltotiloina. Ainoastaan liikuntaesteisten pysäköinnille sekä huolto- ja pelastusajolle on varattu tilaa.

Maanpinnan lisäksi hyödynnetään kattopintoja, joille rakennetaan pihoja asukkaiden oleskeluun, lasten leikkiin ja pienviljelyyn. Kattopihat ovat samalla talojen uusi julkisivu, joka tarjoaa korkeampien talojen asukkaille miellyttäviä näkymiä paljaan bitumikaton sijasta. Viherkatot, läpäisevät päällystemateriaalit pihalla ja pieni hulevesipainanne ovat myös tärkeitä sade- ja sulamisvesien hallinnassa.

Asuntojakauma on monipuolinen ja tarjoaa uudenlaisia asumisratkaisuja. Valoisuus ja väljyys ovat ohjanneet asuntojen suunnittelua: pienimmätkin asunnot ovat kooltaan yli 30 neliömetriä ja lähes kaikki asunnot avautuvat vähintään kahteen suuntaan. Alueen keskellä on kaupunkipientaloja, joissa asunnot ovat monikerroksisia ja kaikkiin on oma sisäänkäynti maantasosta. Niiden pohjaratkaisut mahdollistavat joustavasti myös usean sukupolven yhdessä asumisen tai esimerkiksi kotitoimiston, vastaanotto- tai liiketilan järjestämisen kodin yhteyteen. Pientaloilla ja vanhojen kerrostalojen katoille rakennettavilla korotusosilla on myös omia terassipihoja, jotka mahdollistavat aivan uudenlaisen, viihtyisän asumisen lähes ydinkeskustassa.

Rakennustekniset ratkaisut

Olemassa olevien rakennusten korotus tehdään CLT-tilaelementeistä olemassa olevia porraskäytäviä ja hissikäytäviä hyödyntäen. Päällä käveltäviksi tarkoitetut kattopinnat vahvistetaan tarvittaessa ja viherkaton vaatimat eristeet ja rakenteet lisätään.

Pientalojen rakennusmateriaali on pääosin betonielementti tiiliverhouksella tai ilman. Katot ovat pulpettimallisia peltikattoja tai vihertasakattoja, ei kuitenkaan päällä käveltäviä.

Torneissa kantavien seinien materiaalina on betonielementti ja verhouksmateriaalina tuulettuvan taustarakenteen varaan kiinnitetty metallikasettijulkisivu. Tornien jalustaosat ovat myös betonielementtirakenteisia, katutasossa osin tiiliverhoiltuna.

Arkkitehtuuri

Ulkoarkkitehtuurissa on kolme erilaista, vaakasuuntaista kerrostumaa, jotka viittaavat Amurin kolmeen aikakauteen: matalaan ja pääosin yksikerroksiseen puu-Amuriin, 1960- ja 1970-lukujen modernistiseen Amuriin sekä nykyhetkeen – miksei myös tulevaan.

Maantasokerroksessa on käytetty julkisivumateriaalina pääasiassa erilaisia tiililadontoja, jotka heijastelevat tiilestä rakennettuja puutalojen kivijalkoja ja Tampereen punatiiliarkkitehtuuria. Korttelikadun varressa olevan arkadin alla on iloiteltu vihertävällä lasitetulla tiilellä, joka reunustaa liiketilojen suuria näyteikkunoita. Myös puuta on käytetty seinäpinnoissa ja erityisesti ulkorakenteissa.

Keskivöhykettä (2.–4. kerros) hallitsevat rauhalliset ja yksinkertaiset materiaalit, jotka antavat tilaa nykyisille lamellitaloille. Materiaalina on pääosin valkoinen betoni eri tavoin käsiteltynä. Aukotus on selkeää ja levollista.

Kaksikerroksiset korotusosat nykyisten talojen katoilla ovat CLT-tilaelementeistä koottavia, mikä mahdollistaa lyhyen rakennusajan. Puurunkoiset lisäkerrokset eivät myöskään kuormita alapuolisia rakenteita liiaksi. Niiden arkkitehtuuri on modernin selkeää, mutta niiden puuverhous ja liittyminen kattopihoihin tuo ne selvästi pois 1970-luvun Amurin maailmasta.

Korkeimpana kohoavat tornitalot (14 ja 12 kerrosta) ovat metallikasettipintaisia, mikä tekee niistä leimallisen moderneja matalampien talojen rinnalla. Toisaalta metallipinta antaa niille hyvin rouhean materiaalisuuden tunnun, mikä muistuttaa Tampereen teollisen rakentamisen perinnöstä.

Nykyiset betonilamellitalot jäävät suunnitelmassa pääosin ennalleen. Niiden julkisivu- ja muut remontit voidaan päättää talokohtaisesti, mutta suunnitelman lähtökohtana on ollut niiden säilyttäminen mahdollisimman lähellä alkuperäistä asuaan. Niihin kohdistuvat toiminnalliset muutokset ovat uuden alikäytävän puhkaisu, autotallien käyttötarkoituksen muutos ja uudet parvekkeet talojen eteläpäätyihin. Myös korttelin 43 talon päätyasuntojen pohjaratkaisua muutetaan, kun kaupunkipientalojen pääty peittää niiden ikkunoita.

Asuntoarkkitehtuurissa päähuomio on ollut selkeiden, valoisien ja väljien asuntojen luomisessa. Kaupunkipientaloissa tärkeä rooli on myös monikerroksisuudella: suora ja kapea porras on näissä asunnoissa olennainen sisäarkkitehtuurin elementti, joka tuo mieleen englantilaiset tai hollantilaiset kaupunkitalot. Eri suuntiin avautuvat, osin sisäänvedetyt parvekkeet ja terassipihat lisäävät alueen monikerroksista ilmettä ja hälventävät ulko- ja sisätilojen välistä rajaa.

Pihatason tunnelma on intiimi ja pienimittakaavainen. Asuntojen ikkunoista aukeava maailma on kuitenkin monitasoinen ja tornien läheisyydessä myös voimakkaan pystysuuntainen. Keskustasta päin lähestyessä Kortelahdenkadun ja Satakunnankadun kulman korkea, lasiseinäinen liiketila ja Kortelahdenkadun massiivinen julkisivu luovat hyvin urbaanin vaikutelman. Lähemmäksi tultaessa korttelin ulkoreuna pirstoutuu osiin ja houkuttelee kulkijan kurkistamaan lähimmän kulman taakse, missä monimuotoinen kaupunkitilojen sarja avautuu vähitellen.

---

tiivis täydennysrakentaminen vanhaa säästäen

autottomuus korttelin sisällä

viihtyisä, houkutteleva ja elävä katu- ja pihaympäristö niin asukkaille kuin muillekin

- puolijulkiset tilat, yhteistilat, yhteisöllisyys, sosiaalinen kontrolli
- viherkatot, kattopihat

uudenlaiset asuntotyytit

“moderni tulkinta amurilaisesta korttelista”

vähäeleinen mutta laadukas arkkitehtuuri

- ideat
  - vanhan Amurin mittakaavan palauttaminen, sisäpihan luominen
  - 1970-luvun rakennusten säilyttäminen ja uuden yhdistäminen niihin
  - monipuolinen julkisten ja puolijulkisten tilojen sekä palveluiden verkosto
  - uudenlaiset asuntotyytit (townhouset, niiden jaettavuus)
  - kerroksellisuus niin ajallisesti kuin konkreettisesti
  - omaleimainen kortteli, jolle voi syntyä vahva identiteetti

- periaatteet
  - maantason julkisivujen ja tilojen elävyys ja huokoisuus
  - monipuolinen viherrakentaminen, kattopihat
  - talojen välisen tilan käyttö ihmisille, ei autoille
  - pieni mittakaava, toisaalta voimakkaan pystysuuntaiset tornit; kontrasti
  - asumisen muuttuminen: kotoa työskentely ja pienyrittäjäys, yhteisöllisyys, elämyksellisyys
- toiminnalliset ratkaisut
  - ilmansuuntien huomioiminen (valo ja lämpö)
  - autottomuus piha-alueella
  - julkisen, puolijulkisen ja yksityisen tilan limittyminen
  - vanhojen talojen autotallien hyödyntäminen monipuolisesti
  - sade- ja hulevesien huomioiminen (viherkatot, läpäisevät pinnoitteet, allas)
- arkkitehtuuri
  - kolme kerrostumaa: maantaso, 1970-luvun vaakasuuntainen maailma, tornit
  - maantasokerroksessa lämpimät ja maanläheiset materiaalit: tiili, puu; runsaus
  - keskivyohykkeellä yksinkertaiset materiaalit ja rauhallinen värimaailma
  - torneissa metallijulkisivu, joka on voimakkaan materiaalin (teollinen perintö) ja samalla moderni
  - asuntoratkaisuissa valoisuus, aukeaminen eri suuntiin, väljyys; townhouseissa porras tärkeänä elementtinä asunnossa, suurissa asunnoissa monipuoliset aputilat; uudet eteläparvekkeet vanhoihin taloihin
  - intiimi tunnelma sisäpihoilla ja katettujen väylien alla
  - Kortelahdenkadulle aukeava massiivinen julkisivumaailma
- rakennustekniset ratkaisut
  - korotusrakentaminen CLT-tilaelementeistä olemassaolevia porraskoukkoja ja hissikuilua hyödyntäen
  - townhouseissa pääosin betonielementti tiiliverhouksella tai ilman, peltikatto (pulpetti) tai viherkatto (tasa)
  - torneissa betonielementti ja tuulettuvan taustarakenteen varaan kiinnitetty metallikasettijulkisivu, jalustassa betonielementti (katutasossa tiiliverhoiltu)

- laajuustiedot

oleva kerrosala	6 457 m ²
purettava kerrosala (liikerakennus)	1 960 m ²
suunniteltu lisäkerrosala	11 590 m ²
yhteensä	16 087 m ²
poistuvat autopaikat	65 ap
tarvittavat autopaikat (1/150 kem ²)	108 ap

uusia asuntoja 106 kpl
(torneissa 83 kpl, townhouseissa 14, korotusosissa 9)